

примѣръ, много българи и досега гледатъ на богомилството въ България като на голѣмо зло. Цѣлиятъ европейски свѣтъ гледа на богомилството като на свѣтла страница въ историята на българския народъ, а туй малцинство българи още не вижда и не съзнава това. Българинътъ трѣбва да бжде искренъ, да признава грѣшките и престѣпленията, които самъ е направилъ, и да не ги приписва на другитѣ. Изобщо, човѣкъ е склоненъ да се оправдава съ другитѣ. И, ако му изтъкнатъ нѣкаква погрѣшка, той веднага се сравнява съ окръжаващитѣ и казва: Азъ ли съмъ най-лошъ човѣкъ? — Не си най-лошъ, но не си и най-добъръ. Това е методъ на контраститѣ. Когато човѣкъ каже въ себе си, че не е най-лошъ, той трѣбва да знае, че не е и най-добриятъ. Той може да се изправи. Всѣки народъ, както и отдѣлния човѣкъ, носи въ себе си известни дарби и способности, които трѣбва да развива.

Когато казваме, че патриотизмътъ трѣбва да бжде качество на всѣки човѣкъ, на всѣки народъ, ние подразбираме, че между членовѣтъ, между отдѣлнитѣ единици на всѣки народъ трѣбва да има особено съгласие, вътрешна хармония и взаимопомощъ. Това не трѣбва да става съ властъ, чрезъ насилие, но доброволно, по естественъ пжтъ. Човѣкъ не може да бжде патриотъ, докато този центъръ не е развитъ въ него. Чувството на патриотизмъ въ човѣка е свързано съ религиозното чувство, вследствие на което истинскиятъ патриотъ съзнава, че всички хора сж Божии създания, направени по образъ и подобие Божие и принадлежатъ къмъ една обща държава — небесната държава, т. е. Царството Божие. Когато говори за своето отечество, дълбоко въ себе си, човѣкъ има предъ видъ една Божествена идея — отечеството на душата. Задъ всѣка видима идея се крие една невидима — Божествена идея.

„Чуха, че иде Исусъ“. Азъ взимамъ думата „Исусъ“ въ смисълъ на великото, мощното, красивото, което иде сега въ свѣта. Всички хора се интересуватъ отъ него. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не се интересува отъ красивото и великото. То представя идеалъ въ живота на човѣка. Обаче, този идеалъ не е еднакъвъ за всички хора. Той указва различно влияние върху различнитѣ хора. Не е нужно този идеалъ да указва една-